

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

تشعیر کار

گروه شغلی

هنرهای تجسمی

۱/۱۸۸/۳۸/۱/۱
۱-۶۱-۱۱-۱

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۶	۲	۰	۸	۳	۰	۴	۱	۰	۰	۰	۱
ISCO-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۰/۰۴/۰۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۱-۶۱/۳۸/۱/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی و هنر - تشعیرکار :

ثریا نیکو روش: کارشناس، مدرس دانشگاه

-زیبا صالحی رهنی: کارشناس ارشد، مدرس دانشگاه

-شکوفه صادقی نیارکی: کارشناس گرافیک، مربی

-آسیه ایرانی شاد: دبیر و کارشناس

-عارفه ایرانی شاد: کارشناس ارشد

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان رضوی

-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۲۵۹

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	عزت مهربانی	کاردانی کارشناسی	نقاشی ایرانی مهندسی تکنولوژی معماری-معماری	مدیرومربی آموزشگاه مدرس دانشگاه	۱۵ سال	تلفن ثابت: ۰۵۵۱-۳۳۳۴۵۸۲ تلفن همراه: ۰۹۱۵۳۵۲۶۸۲۱ ایمیل: afaringar.academy@gmail.com آدرس: نیشابور-خ ۱۷ شهرپور-خ کارگر ۲
۲	سمیرارضایی	کاردانی	نقاشی ایرانی	مربی	۸ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۳۶۰۷۶۸۰۱۱ ایمیل : آدرس : مشهد
۳	سمیه سلطانیان	کاردانی	نقاشی	فرهنگی	۶ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۵۱۵۳۱۵۴۱ ایمیل : mahdi.m61@gmail.com آدرس : نیشابور
۴	صدیقه عطایی	کاردانی	نقاشی ایرانی	مربی	۶ سال	تلفن ثابت : ۰۵۱۱-۵۰۱۰۹۸۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس : مشهد
۵						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۶						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۷						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل^۱ :	
تشعیر کار	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
<p>تشعیر کار شغلی است در حوزه صنایع دستی و هنرهای تجسمی که شامل وظایفی از قبیل طراحی فضاهای تشعیر ، طراحی نقوش متداول در هنر تشعیر ، ساخت رنگهای سنتی و به کار گیری رنگها در فضای مناسب ، بکار گیری رنگهای طلایی و نقره ای و مشتقات آن، همچنین قلم گیری و اجرای طرح افکنی بر بستر مناسب میشود . این شغل با مراکز ارائه صنایع دستی و نمایشگاهها در ارتباط است.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
<p>حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : داشتن دست و چشم سالم و سلامت جسمانی مهارت های پیش نیاز : ندارد</p>	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش :	۲۰۸ ساعت
- زمان آموزش نظری :	۳۹ ساعت
- زمان آموزش عملی :	۱۶۹ ساعت
- زمان کارورزی :	ساعت
- زمان پروژه :	ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵٪
- عملی :	۶۵٪
- اخلاق حرفه ای :	۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
فوق دیپلم نقاشی ایرانی، دیپلم با ۶ سال سابقه تدریس	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

تشعیر به آن دسته از نقوش تزئینی گفته می شود که در اغلب نقش پردازی ها و آثار نگارگری و مرقعات و نسخ خطی به کار می رود و مشتمل بر نقوش تزئینی اسلیمی و یا ختایی و بیشتر نقش های مختلفی از پرندگان و جانوران افسانه ای مانند هما، شاهین، سیمرغ، شیر، پلنگ، آهو، غزال، اژدها و... است

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Tasheer illuratar

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

تذهیب کار - انگ انگار (حاشیه نگار دور صفحه) - تذهیب کار پشت شیشه - طراح کاشی - طراحی پارچه های سنتی - طراحی فرش - تصویر سازی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل / شایستگی^۲

– شایستگی ها / کارها^۳

ردیف	عناوین
1	طراحی فضاهای تشعیر
2	طراحی نقوش متداول در هنر تشعیر
۳	ساخت رنگهای متداول در هنر تشعیر
۴	اجرا و طرح افکنی تشعیر بر روی بستر مورد نظر
۵	آماده سازی رنگ در تشعیر
۶	ساخت رنگ های سنتی
۷	قلم گیری طرح تشعیر
۸	اجرای یک تشعیر کامل (حاشیه ، متن و...)
۹	ارائه ی محصولات و بازار یابی
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

1. Occupational / Competency Standard

3. Competency / task

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : طراحی فضاهای تشعیر
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۶	۹	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کتاب های آموزشی - آثار اساتید گذشته و معاصر - سی دی های آموزشی				دانش : - تاریخچه هنر تشعیر سازی - موارد استفاده و کاربرد تشعیر اندازی یا تشعیر سازی
			۶	
			۳	
		۳		مهارت : - بررسی و تحلیل تشعیر در دوره های مختلف (قرن نهم هجری، مغول، تیموری، صفویه و معاصر) - بررسی جایگاههای تشعیر اندازی (حاشیه کتابها، مرقعات، تابلو نگاری، تذهیب و...)
		۳		نگرش : - معرفی جایگاههای تشعیر اندازی و تاریخ هنر تشعیر
				ایمنی و بهداشت :
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش - برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : طراحی نقوش متداول در هنر تشعیر
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲۸	۱۲۰	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی - مداد - میز رسم یا تخته - رسم - کاغذ پوستی - کتاب			۲ ۲ ۲ ۲	دانش : - انواع نقوش تزئینی (اسلیمی و ختایی ، گردشهای حلزونی یا اسپیرال) - انواع نقوش حیوانات واقعی - انواع نقوش حیوانات و جانوران افسانه ای - اصطلاح گرفت و گیر
				مهارت : - ترسیم و طراحی نقوش اسلیمی (بند، چنگ، ماهیچه ، خرطومی، دهان اژدری، برگ و...) - ترسیم و طراحی نقوش ختایی (گل ۵ پر ، شاه عباسی ، فرفره ای ، نرگسی ، پروانه ای و...) - ترسیم و طراحی حیوانات واقعی (آهو، غزال، پلنگ، شیر و...) - ترسیم و طراحی جانوران افسانه ای (سیمرغ، هما ، اژدها و...) - ترسیم گردشهای حلزونی (اسپیرال) و طرز قرار گرفتن ختایی ها و اسلیمی ها بر روی آن
	۲۱			نگرش : - معرفی جایگاههای تشعیر اندازی و تاریخ هنر تشعیر صرفه جویی در کاغذ طراحی
	۲۱			ایمنی و بهداشت : درست قرار گرفتن پشت میز کار
	۴۸			توجهات زیست محیطی : عدم دور ریز اضافات کاغذ و... به محیط زیست
	۲۴			
	۱۶			

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : اجرا و طرح افکنی تشعیر بر روی بستر مورد نظر
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۶	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کاغذ طراحی				دانش : -انواع روشهای انتقال طرح (مستقیم، غیرمستقیم) - انواع کاغذ های پوستی ، طراحی و... - ابزار و وسایل مورد نیاز (میز نور ، کاربن و...)
- مداد		1		
- کاغذ پوستی		0/5		
- میز نور			0/5	
- بستر مناسب				مهارت : - استفاده از میز نور - طراحی روی کاغذ پوستی ، طراحی و انتقال طرح مورد نظر بر روی بستر مناسب توسط کاربن ، میز نور و... (شبیه ی غیر مستقیم) - طراحی روی بستر مورد نظر (شبیه ی مستقیم) - بکاربردن روشهای صحیح استفاده از ابزار
- کاربن		۱		
		۲		
		۲		
		۱		
				نگرش : - معرفی روشهای طرح افکنی با توجه به هنر اسلامی
				ایمنی: -استفاده از روپوش کار - نظارت بر فاصله چشم تا کار اجرایی
				توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات کاغذو مداد به محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی رنگ در تشعیر
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۶	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- آبرنگ				دانش : - انواع رنگهای آماده ی موجود در بازار (گواش، آبرنگ و...) - - حلال - میزان غلیظ بودن و رقیق بودن رنگ - مواد و ابزار مورد استفاده
- گواش		۱		
- پالت		۱		
- قلم مو های گرد		۱		
- بستر مناسب (طرح آماده)		۱		
- ظرف آب				مهارت : - آماده سازی رنگ با توجه به میزان غلیظ یا رقیق بودن آن - آماده سازی ابزار و مواد مورد نیاز (قلم مو ،حلال و...) - -طرز قرار دادن رنگ بر روی بستر مناسب
		۲		
		۲		
		۲		
	نگرش : - صرفه جویی در رنگ			
	ایمنی و بهداشت : - استفاده از روپوش کار			
	توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات رنگ به محیط زیست			

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ساخت رنگ های سنتی
	جمع	عملی	نظری	
	۹	۶	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- پیگمنت های رنگی - سنتی موجود در بازار - انواع بست ها (صمغ عربی ، سریشم و...)			۱ ۱ ۱	دانش : - انواع پودر های رنگی (پیگمنت های سنتی) - انواع بست ها - کاربرد رنگهای سنتی (گذشته تا امروز)
- ظرف آب - پالت - قلم مو - ظرف برای نگهداری رنگهای ساخته شده - فنل		۲ ۲ ۲		مهارت : - آماده سازی پیگمنت های رنگی یا پودر های رنگی (طلائی ، نقره ای ، شنگرف ، لاجوردی، سرنج و...) - آماده سازی بست ها (صمغ عربی ، سریشم و...) - ترکیب پیگمنت ها و بست ها و در نهایت ساخت رنگهای سنتی - استفاده از مواد گند زدا (فنل)
	نگرش : - معرفی رنگهای سنتی در هنرهای ایرانی			
	ایمنی و بهداشت : - استفاده از روپوش کار و دستکش و ماسک هنگام کار - مراقبت از چشم و دست			
	توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات رنگ و مواد به محیط زیست -			

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : قلم گیری طرح تشعیر
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۷	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- قلم مو های گرد با شماره های مناسب - ظرف آب - پالت - رنگ - طرح مورد نظر			۱ ۱ 1	دانش : - انواع قلم مو - انواع رنگ مورد نظر در قلم گیری - میزان غلظت و رقیق بودن رنگ در قلم گیری
		1		مهارت : - استفاده از قلم موهای گرد مخصوص قلم گیری (ظریف و نازک) - ساخت رنگ به منظور قلم گیری (به لحاظ غلظت یا رقیق بودن رنگ) - بررسی قلم گیری های آثار اساتید گذشته و معاصر - اجرای تکنیک قلم گیری طرح تشعیر
		۲		
		۲		
		۲		
	نگرش : - دقت در عمل			
	ایمنی و بهداشت : - استفاده از روپوش کار -			
	توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات مواد به محیط زیست -			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : اجرای یک تشعیر کامل (حاشیه ، متن و...)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۱	۸	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- قلم مو - رنگ (گواش یا رنگ های سنتی دست ساز) - پالت - بستر مناسب - مداد - کاربن - ظرف آب - مقوای ماکت - بوم های سنتی			۰/۵ ۱ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	دانش : - انواع رنگهای مورد نظر - چگونگی طراحی یا طرح افکنی - انواع بستر انتخابی - چگونگی رنگ زنی - انواع قلم گیری
				مهارت : - آماده سازی بستر انتخابی (مقوای ماکت، بوم های سنتی ، چوب و...) - اجرای مراحل طراحی یا طرح افکنی بر روی بستر - اجرای مراحل رنگ آمیزی و قلم گیری با استفاده از رنگ مناسب
				نگرش : - معرفی هنر تشعیر
				ایمنی و بهداشت : - استفاده از روپوش کار - صحیح قرار گرفتن پشت میز کار
				توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات رنگ و مواد به محیط زیست

– برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	آثار اساتید گذشته و معاصر	کتاب آموزشی، CD و...	۱۵ عدد	
۲	میز رسم یا تخته رسم		۳ عدد	
۳	میز نور		به میزان لازم	
۴	وسایل بسته بندی		۱ تا ۲ عدد	
۵	رایانه و متعلقات آن			

– برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	رنگهای گواش	(طلایی، نقره ای و مشتقات آنها)	۱۵ عدد	بسته به طرح
۲	آبرنگ		۱۵ عدد	
۳	پودرهای رنگی	(سنٹی)	به اندازه مصرف	
۴	بست های رنگ	(سنٹی) صمغ عربی، سریشم و...	مقداری	
۵	فنل	نگهدارنده رنگهای دست ساز	مقداری	

توجه :

– مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

– برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	کاغذ طراحی	A4,A3	تعدادی	
۲	کاغذ پوستی		تعدادی	
۳	مداد طراحی		۱۵ عدد	
۴	قلم موی گرد	باشماره های متفاوت	۱۵ عدد	
۵	پالت		۱۵ عدد	
۶	کاربن		۱۵ عدد	
۷	بسترهای آماده	چوبی، مقوایی و...	تعدادی	

توجه :

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	آموزش تشعیر	اردشیر مجرد تا کستانی		۱۳۷۱	تهران	انتشارات یساولی

– سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	تشعیر	۱۳۷۰	اردشیر مجرد تا کستانی		تهران	نشر شاهد	
۲	راهنمایی نقاشی و کتاب آرایبی	۱۳۷۲	اردشیر مجرد تا کستانی		قم	آستانه مقدسه حضرت معصومه (س)	

پیوست ۳

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
1	WWW.TAZHIB.ORG
2	WWW.ENCYCLOPAEDAISLAMICA.COM
3	PORTAL.NLAI.IR
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

پیوست ۴

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط (علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
---	-----	-----	-----	-----